

4 - Korvaus

Miten uhri voi hakea vahingonkorvausta rikosentekijältä? (esim. esittämällä vaateen rikosoikeudenkäynnissä, nostamalla erillisen vahingonkorvauskanteen tai panemalla vireille liitännäismenettelyn)

Uhri voi hakea korvausta ensisijaisesti rikosoikeudenkäynnissä asianomistajana niistä vahingoista, joita hänelle on aiheutunut syytteen perusteena olevista teoista. Tällöin rikosoikeudenkäynnin osana toteutettavaa menettelyä, joka koskee siviilikanteen täytäntöönpanoa, kutsutaan liitännäismenettelyksi. Siviilikanteen ajamiseksi on olemassa myös muita oikeudellisia väyliä. Vaikka uhri ei olisi ilmoittautunut asianomistajaksi, tämä ei estä häntä ajamasta oikeuksiaan. Jos siviiliprosessia koskevissa säännöissä esitetyt ehdot täyttyvät, myös syyttäjä voi ajaa siviilikannetta uhrin puolesta.

Tuomioistuin on määrännyt rikosentekijän maksamaan uhrille vahingonkorvausta. Miten uhri voi varmistaa, että rikosentekijä maksaa korvauksen?

Pakkotäytäntöönpano voidaan käynnistää 30 päivän kuluttua siitä, kun tuomioistuimen maksuvelvoitteen täyttämiseksi asettama määräaika umpeutuu. Tuomioistuin antaa täytäntöönpanoasiakirjan, joka perustuu siviilikannetta koskeviin rikosoikeudenkäynnissä annetun päätöksen määräyksiin.

Jos rikosentekijä ei maksa korvausta, voiko valtio maksaa uhrille etumaksua tämän sijasta? Millä ehdoin?

Valtio ei voi maksaa uhrille etumaksua. Sen sijaan kun on kyse tahallisesta väkivaltarikoksesta, jonka uhrille on aiheutunut fyysisiä vammoja tai jonka seurauksena uhrin terveys on kärsinyt, uhri voi saada vahingonkorvausta valtiolta. Valtion myöntämä vahingonkorvaus ei riipu siviilikanteesta. Jos uhri sen sijaan saa vahingonkorvausta jostakin toisesta lähteestä (esim. oikeusteitse tai vakuutusyhtiöltä) kolmen vuoden kuluessa vahingonkorvauspäätöksen voimaantulosta, valtio perii maksamansa vahingonkorvauksen takaisin.

Onko uhrilla oikeus saada korvausta valtiolta?

Henkilöllä on oikeus valtion maksamaan vahingonkorvaukseen, jos hän on joutunut tahallisen väkivaltarikoksen uhriksi ja hänelle on sen takia aiheutunut fyysisiä vammoja tai hänen terveytensä on kärsinyt vakavasti.

Valtion korvaukseen saattaa olla oikeus myös henkilöllä, joka on tällaisen rikoksen uhrin lähiomainen tai huollettava tai joka on maksanut kuolleen uhrin hautauskulut.

Valtio voi maksaa vahingonkorvausta ainoastaan sellaisille uhreille, jotka tarvitsevat korvausta joko taloudellisen tilanteensa tai muiden laissa säädettyjen kriteerien perusteella.

Hakemuksen korvauksen saamiseksi valtiolta voi jättää mihin tahansa uhrien tukipalveluun (lääni- ja pääkaupungin aluehallintovirastot). Tehdessään päätöstä hakemuksesta viranomaisen on tarkasteltava aiheutuneen vahingon määrän ja rikoksen välistä yhteyttä.

Korvaushakemuksen voi pääsääntöisesti tehdä kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona rikos tapahtui.

Korvauksen enimmäismäärä oli 1 599 105 Unkarin forinttia vuonna 2017.

Onko uhrilla oikeus saada korvausta, jos rikosentekijää ei tuomita?

Jos rikosilmoitus hylätään, tutkimus päätetään tai syytetty vapautetaan syytteistä laissa määriteltyjen rangaistavuuden poistavien perusteiden takia (alle 18 vuoden ikä, syyntakeettomuus, pakottaminen, oikeuden virhe, hätävarjelu, äärimmäinen hätätilanne tai viranomaisen määräys), uhrilla on oikeus saada korvausta valtiolta.

Valtion myöntämä vahingonkorvaus ei riipu siviilikanteesta. Jos uhri sen sijaan saa vahingonkorvausta jostakin toisesta lähteestä (esim. oikeusteitse tai vakuutusyhtiöltä) kolmen vuoden kuluessa vahingonkorvauspäätöksen voimaantulosta, valtio perii maksamansa vahingonkorvauksen takaisin.

Jos uhri ei nosta siviilikannetta rikosoikeudenkäynnin yhteydessä, kysymys toisaalta rikosoikeudellisesta vastuusta ja toisaalta vahingonkorvauksesta ratkaistaan erikseen. Tämä tarkoittaa, että näissä kahdessa menettelyssä voidaan antaa toisistaan poikkeavat päätökset.

Onko mahdollista saada etumaksua sillä aikaa kun korvaushakemusta käsitellään?

Rikoksen tai vahingonteon uhri voi tarvittaessa saada välitöntä rahallista tukea, jonka tarkoituksena on auttaa häntä rikosta tai vahingontekoa seuranneessa välittömässä kriisitilanteessa. Hakemus on toimitettava uhrien tukipalveluun (läänien ja pääkaupungin aluehallintovirastot), ja tuen saamisen edellytyksenä on rikosilmoituksen tekeminen poliisille. Päätös välittömän rahallisen tuen antamisesta uhrille perustuu kohtuullisuuden arviointiin, eikä sitä varten tarvitse tutkia uhrin taloudellista tilannetta. Sen sijaan menettelyn yhteydessä on arvioitava, oikeuttaako uhrin henkilökohtainen tilanne rikoksen jälkeen hänet saamaan tällaista rahallista tukea. Välitön rahallinen tuki ei ole vahingonkorvausta, eikä sen tarkoituksena ole korjata tai lieventää rikoksen aiheuttamaa haittaa. Sitä voidaan myöntää uhrille ruoka-, asumis-, matka-, vaate-, terveydenhuolto- ja hautauskulujen kattamiseen. Välittömän rahallisen tuen määrä riippuu uhrin tilanteesta häneen kohdistuneen rikoksen jälkeen sekä sen ajanjakson pituudesta, jonka aikana uhri ei kykene itse selviytymään taloudellisista ongelmistaan. Vuonna 2017 tuen enimmäismäärä oli 106 607 forinttia.

■ Päivitetty viimeksi: 14/08/2025

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.